

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Άμστερνταμ 18/6/97
(Τοπική ώρα 3.45-4.10 π.μ.)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης μετά τη λήξη των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας, στις 16-17 και 18 Ιουνίου, έδωσε συνέντευξη τύπου στους Έλληνες και ξένους δημοσιογράφους, σήμερα το πρωί, τοπική ώρα 3.45-4.10 π.μ.

Ο Πρωθυπουργός μιλώντας για τα αποτελέσματα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης, είπε τα εξής:

Η Διακυβερνητική Διάσκεψη για την αναθεώρηση των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ολοκληρώθηκε σήμερα με επιτυχία. Συμφωνήθηκε το νέο κείμενο της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαπραγμάτευση, όπως θα διαπιστώσατε, ήταν σκληρή. Ήταν, όμως, πετυχημένη και μάλιστα θα μπορούσα να πω πολύ πετυχημένη από ελληνικής πλευράς.

Η διαπραγμάτευση κατέληξε σ' ένα θετικό αποτέλεσμα, ειδικά για την Ελλάδα, γιατί τους στόχους τους οποίους είχαμε θέσει, πιστεύω ότι τους πετύχαμε σε μεγάλο βαθμό.

Ποιοι ήταν οι λόγοι οι οποίοι οδήγησαν στην επανεξέταση της Συνθήκης; Οι λόγοι ήταν - όπως ξέρουμε όλοι - οι αλλαγές στο παγκόσμιο πολιτικό σύστημα, η ανάδειξη νέων προβλημάτων στις κοινωνίες της Ε.Ε. και η ανάγκη για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στις πολιτικές της Ε.Ε. Όλα αυτά έχουν οδηγήσει στην αντίληψη ότι χρειάζεται να εξετασθούν πολλές από τις πλευρές και τις δραστηριότητες της Ε.Ε.

Μία πρώτη πλευρά ήταν η θεσμική πλευρά, η πλευρά του πλαισίου και αυτή εξετάσθηκε στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Συνθήκης. Θα ακολουθήσουν και άλλες διαπραγματεύσεις, οι οποίες θα αφορούν την ΟΝΕ, τη διεύρυνση της Ένωσης με νέα μέλη, την αναθεώρηση της ΚΑΠ, την εξέταση των δημοσιονομικών προοπτικών (δηλαδή, όλο το πλαίσιο των πόρων και της χρηματοδότησης της Ε.Ε).

Στα πλαίσια της σημερινής διαπραγμάτευσης οι επιδιώξεις μας ήταν: Πρώτα απ' όλα, να υπάρξει στη διαμόρφωση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) μια σειρά από ρυθμίσεις, οι οποίες θα ενισχύουν τη θέση μας στη διεθνή σκηνή.

Δεύτερον, ήταν η υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την απασχόληση και για την ενίσχυση της κοινωνικής Ευρώπης.

Τρίτον, ήταν η υιοθέτηση αρχών και πολιτικών, που αφορούσαν τη θέση του πολίτη στην Ε.Ε και ιδίως την ενίσχυση των πολιτικών, οι οποίες αγγίζουν τα καθημερινά του προβλήματα. Πολιτικών, όπως εκείνες του περιβάλλοντος, της υγείας, της προστασίας του καταναλωτή.

Τέλος, εκείνο το οποίο ήταν υπό εξέταση ήταν η νέα θεσμική ρύθμιση της Ε.Ε και στο πλαίσιο αυτή έπρεπε να εξασφαλίσουμε μια ισορροπία, η οποία δεν οδηγεί σε μια χειροτέρευση της δικής μας θέσης, αλλά εξασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή της χώρας στις εξελίξεις, με παράλληλη ενίσχυση του δημοκρατικού χαρακτήρα της Ένωσης.

Τι πετύχαμε σε σχέση με αυτά: Όσον αφορά την ΚΕΠΠΑ, επιτύχαμε τη συμπερίληψη στους στόχους της, τη ρητή αναφορά κανόνων και αρχών για τα εξωτερικά σύνορα και την ακεραιότητα της Ε.Ε. Αν κοιτάξετε το κείμενο της Συνθήκης, θα διαπιστώσετε ότι υπάρχει ρητή αναφορά στις αρχές, οι οποίες αφορούν το σεβασμό των κυριαρχικών δικαιωμάτων, την αποχή από απειλές ή άσκηση βίας, το απαραβίαστο των συνόρων, την εδαφική ακεραιότητα των κρατών και την μη παρέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις, σύμφωνα με την Τελική Πρόδη του Βιέννη.

Υπάρχει στις ρυθμίσεις ρήτρα πολιτικής αλληλεγγύης.

Θεσπίσθηκε η λήψη αποφάσεων με ομοφωνία για τις κοινές αρχές και στρατηγικές και η πρόβλεψη επίκλησης σοβαρών και δεδηλωμένων λόγων εθνικής πολιτικής, που είναι το ζωτικό συμφέρον, σε περίπτωση λήψης εκτελεστικών αποφάσεων με πλειοψηφία.

Αναφορά στα εξωτερικά σύνορα της Ε.Ε υπάρχει και στις ρυθμίσεις για την εσωτερική ασφάλεια. Εκεί υπάρχουν πολλές αναφορές, οι οποίες επίσης είναι ενισχυτικές των δικών μας απόψεων.

Θέλω να αναφέρω ότι σημαντικό βήμα για την εξέλιξη υπήρξε και η αναγνώριση μιας σταδιακής διαμόρφωσης κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής με την προοπτική κοινής άμυνας. Αυτό το θέμα υπήρξε αντικείμενο ιδιαίτερας μακράς διαπραγμάτευσης ανάμεσα στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε.

Ένα δεύτερο μεγάλο τμήμα αφορά την κοινωνική Ευρώπη. Είναι ήδη γνωστό ότι υιοθετήθηκε ένα νέο κεφάλαιο στη Συνθήκη για τη δημιουργία απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας. Με τις νέες αυτές ρυθμίσεις, η Ευρώπη θα έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί καλύτερα στο πρόβλημα το οποίο είναι το κυρίαρχο σήμερα, που είναι το πρόβλημα της ανεργίας. Υπάρχει και το κοινωνικό πρωτόκολλο το οποίο είναι ενσωματωμένο πιά στη Συνθήκη και αυτό είναι επίσης κάτι, που θα βελτιώσει σημαντικά τη δυνατότητα για μια πολιτική που είναι πιο κοντά στον πολίτη.

Αναφέρω, επίσης, ενδεικτικά, σε σχέση με τον πολίτη, ότι υπάρχουν ρυθμίσεις οι οποίες αφορούν την προστασία των πολιτικών και κοινωνικών του δικαιωμάτων. Ρυθμίσεις που αφορούν τη μετανάστευση, τη λαθρομετανάστευση, τους ελέγχους των εξωτερικών συνόρων, το άσυλο, τη δικαστική συνεργασία, την καταπολέμηση του εγκλήματος.

Υπάρχουν, επίσης, ρυθμίσεις που αφορούν το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, την ισότητα ανδρών και γυναικών, τη διαφάνεια στην Ε.Ε. Εδώ, θα αναφέρω και τις πολιτικές για τα νησιά. Υπάρχει μια ειδική αναφορά σε σχέση με τα νησιά.

Όσον αφορά στη θεσμική ισορροπία, καταβλήθηκε προσπάθεια -όπως είπα πριν- να αποτραπούν μια σειρά από ρυθμίσεις που θα είχαν ως αποτέλεσμα την αλλαγή της σημερινής νοοτροπίας. Η προσπάθεια ήταν επιτυχημένη.

Όσον αφορά στη στάθμιση των ψήφων, δεν άλλαξε τίποτα.

Εξασφαλίστηκε ότι κάθε χώρα διατηρεί έναν επίτροπο. Τα θέματα αυτά αναβλήθηκαν για αργότερα. Και όταν ληφθούν οι αποφάσεις, η σημερινή θέση την οποία έχουν οι χώρες είναι μια θέση από την οποία μπορούν να εκκινήσουν τη συζήτηση. Δεν υπάρχει καμία απόφαση η οποία να οδηγεί οπωσδήποτε σε μια μεταβολή των συνθηκών.

Όσον αφορά στο θέμα της ευελιξίας: Συμφωνήθηκε να υπάρξει ευελιξία στον Πρώτο Πυλώνα, δηλαδή σε όλα τα θέματα για τα οποία υπάρχει κοινή πολιτική.

Για τα θέματα της εσωτερικής ασφάλειας, η απόφαση για την ευελιξία λαμβάνεται κατά πλειοψηφία, αλλά κάθε χώρα έχει τη δυνατότητα να

προβάλλει την αρνησικυρία (βέτο), σε περίπτωση που θίγεται ένα ζωτικό συμφέρον.

Όσον αφορά στην είσοδο των χωρών, την ομάδα εκείνων των χωρών που αποτελούν την ομάδα της ευελιξίας, τροποποιήθηκαν οι κανόνες, τους οποίους είχε προβλέψει η Ολλανδική Προεδρία. Και τώρα η συμμετοχή στην ομάδα, η οποία προωθεί μια ειδική πολιτική, γίνεται σχεδόν αυτόματα, εφόσον εκπληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

Κλείνοντας, θέλω να πω ότι η Συνθήκη, η οποία συμφωνήθηκε σήμερα στο Άμστερνταμ, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για να γίνει η Ε.Ε. περισσότερο δημοκρατική και αποτελεσματική, κοινωνικά πιο ευαίσθητη, να έρθει πλησιέστερα στον Ευρωπαίο πολίτη και να ανταποκριθεί στις προκλήσεις του νέου διεθνούς περιβάλλοντος. Αποτελεί ένα σημαντικό βήμα και δημιουργεί έτσι τις προϋποθέσεις για τη νέα διαπραγμάτευση με την Κύπρο και τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Όταν ξεκίνησε αυτή η διαπραγμάτευση, είχε λεχθεί ότι η διαπραγμάτευση θα οδηγήσει σε πολύ περιορισμένα αποτελέσματα. Πιστεύω ότι αν εξετάσει κανείς τα κείμενα τα οποία συμφωνήθηκαν, μπορεί εύκολα να βγάλει το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει κάτι το συγκλονιστικό, δεν υπάρχει κάτι που να αλλάζει ριζικά τη μορφή της Ε.Ε. Αλλά, θα ήταν ουτοπία μάταιο, να περιμένει κανείς ότι στις σημερινές συνθήκες μπορεί να υπάρξει έτσι μια πολύ θεαματική αλλαγή ή μια πολύ ριζική αλλαγή. Εκείνο το οποίο επιδιώχθηκε και πραγματικά έγινε, η Συνθήκη να προσαρμοσθεί στις νέες συνθήκες, να ανοίξει νέες δυνατότητες, να αποτελέσει τη βάση για νέες πολιτικές και για νέες προσπάθειες.

Η εμπειρία από τα 40 περίπου χρόνια της Ε.Ε. έδειξε ότι η Ε.Ε. τελειοποιείται, συμπληρώνεται, προχωρεί με μικρά αλλά σταθερά βήματα. Και η Συνθήκη του Άμστερνταμ είναι, επίσης, ένα αποφασιστικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, να υπάρχει μια πιο ισχυρή Ευρώπη, να υπάρχει μια Ευρώπη η οποία συνεργάζεται καλύτερα και διεκδικεί τους ορίζοντες των πολιτικών της. Η Συνθήκη αυτή αποτελεί, λοιπόν, ακόμα μια προσπάθεια και ένα βήμα για να προχωρήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου, σε όλους όσους εργάσθηκαν στη διάρκεια του ενάμιση έτους που έγιναν οι διαπραγματεύσεις. Πιστεύω ότι η ελληνική ομάδα υπήρξε ιδιαίτερα αποτελεσματική, γιατί η επιτυχία δεν φαίνεται από το τί συζητείται την τελευταία μέρα σε σχέση με τα προβλήματα μιας χώρας. Η επιτυχία φαίνεται από το πόσο έχουν λυθεί αυτά τα προβλήματα στις προηγούμενες διαπραγματεύσεις. Και, πραγματικά, τα περισσότερα προβλήματά μας ή τα περισσότερα θέματά μας είχαν ήδη αντιμετωπισθεί με επιτυχία και έτσι αυτές οι δύο μέρες ήταν μέρες, όπου επιβεβαιώσαμε αυτό που σήμερα πετύχαμε. Η δουλειά που έγινε, ήταν δουλειά πολύ καλή και σ' αυτούς που δούλεψαν αξίζουν συγχαρητήρια. Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις.

ΠΟΥΛΙΔΟΥ(ΑΥΓΗ): Κύριε Πρόεδρε, θα λέγατε ότι η Διάσκεψη έχει μετατοπίσει την Ξ.Ε προς μία ομοσπονδιακή κατεύθυνση ή συντηρεί το διακυβερνητικό χαρακτήρα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η νέα Συνθήκη, πιστεύω, διατηρεί την υπάρχουσα σήμερα ισορροπία. Δεν θα το χαρακτηρίζα ούτε ότι την μετατοπίζει στη μία κατεύθυνση, ούτε στην άλλη. Αυτό που ήταν περίπου μέχρι σήμερα είναι και μετά τη νέα Συνθήκη.

ΧΑΙΡΒΑΛΙΑΣ(ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, σ' ένα άρθρο του χθεςινού πλέον φύλλου των Financial Times αναφέρεται ότι η Ελλάδα είναι ουσιαστικά η μοναδική χώρα που χάνει το τρένο της Οικονομικής και Νομισματικής Ενοποίησης του '99, λόγω αδυναμίας να προσεγγίσει τα κριτήρια του Μάαστριχτ. Έχετε κάποιο σχόλιο για αυτή την τοποθέτηση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Νομίζω ότι είναι πολύ πρόωπη αυτή η κρίση. Εμείς έχουμε δηλώσει ότι θα επιτύχουμε τους στόχους μέχρι το τέλος του 1998. Είμαστε ακόμα στα μέσα του 1997, να δούμε τι θα γίνει στον ενάμιση χρόνο. Πρέπει όμως να πώ ότι και άλλοι οι οποίοι θεωρούσαν ότι έχουν τα κριτήρια στην τσέπη τους, δεν τα έχουν, όπως αποδεικνύσουν οι εξελίξεις. Γι' αυτό να μην είμαστε ούτε πολύ αισιόδοξοι, ούτε πολύ απαισιοδοξοί και να έχουμε υπομονή.

ΛΥΓΓΕΡΟΣ (ΕΞΟΥΣΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, επειδή εξ αρχής η ελληνική πλευρά είχε δώσει μεγάλη σημασία στην ευελιξία, θα ήθελα να μας διευκρινίσετε αν υπάρχει ο αρνητικός κατάλογος. Είπατε για τον Πρωτο Πυλώνα.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν υπάρχει αρνητικός κατάλογος, όπως ήταν στο σχέδιο της Ολλανδικής Προεδρίας. Στα σημεία α' και β' υπάρχει μια γενική περιγραφή. Η ώρα δεν επέτρεψε τη σύνταξη ενός αρνητικού καταλόγου. Η άποψη των χωρών-μελών ήταν ότι δεν θα μπορούσαμε να καταλάβουμε, αν αρχίσουμε να καταγράφουμε με λεπτομέρειες τι δεν θα αφορά η ευελιξία. Και η γενική ρήτρα το ίδιο εξασφαλίζει, από τη στιγμή που κάθε χώρα έχει τη δυνατότητα να προβάλλει το «βέτο».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ (ΠΡΩΤΗ ΒΟΛΟΥ): Κύριε Πρόεδρε, η Διακυβερνητική τελεώσα. Όλα δείχνουν ότι τελικά το επόμενο εξάμηνο ξεκινούν οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Κύπρου. Μιλώ για πολύχρονο αγώνα ...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι το επόμενο εξάμηνο ακριβώς. Έχει συμφωνηθεί ότι το κείμενο που αποφασίσαμε σήμερα, θα πρέπει να υποστεί μια επεξεργασία και θα υπογραφεί τον Οκτώβριο. Τότε, μετά την υπογραφή αρχίζει και τρέχει η προθεσμία των έξι μηνών. Άλλωστε, οι διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση και με την Κύπρο θα πρέπει να αρχίσουν έξι μήνες μετά τον Οκτώβριο.

ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, θέλετε να μας πείτε ακριβώς στο σκέλος της κοινής αμυντικής πολιτικής ποιά ήταν η θέση μας

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εκείνο το οποίο συμφωνήθηκε ως δυνατότητα είναι το εξής: Επειδή το Ηνωμένο Βασίλειο δεν ήθελε να δεσμευθεί ότι η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση θα αποτελέσει τον αμυντικό βραχίονα της Ε.Ε δεν συμπεριελήφθη μέσα στη Συνθήκη η ρητή αναφορά ότι θα γίνει αυτό. Αλλά, συμφωνήθηκε ότι αυτό θα αποτελεί δυνατότητα και θα ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις σ' ένα άλλο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Όμως, από την όλη περιγραφή του σχετικού θέματος στη Συνθήκη, είναι φανερό ότι αυτή είναι η επιδίωξη. Και στη Συνθήκη αναγράφεται ότι υπό την προϋπόθεση πως θα συμφωνηθεί αυτό, θα πρέπει να εκπονηθεί ένα χρονοδιάγραμμα για να υπάρξει αυτή η ένταξη

της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, ότι θα υπάρξουν καινούργιοι στρατηγικοί στόχοι, γενικές αρχές αμυντικής πολιτικής. Θα μπορούσα να πω συνοπτικά ότι υπήρξε η σημαντική απόφαση να περυσθεί η Ε.Ε σ' αυτή την κατεύθυνση. Ακόμα υπάρχουν κάποιες ασάφειες για το πώς θα γίνει, αλλά φαίνεται καθαρά από το κείμενο ότι υπάρχει πολιτική βούληση και μέσα στον επόμενο χρόνο, δηλαδή τους μήνες που έρχονται ή το χρόνο που έρχεται, θα γίνουν βήματα σ' αυτή την κατεύθυνση. Δεν χωράει πια καμμία αμφιβολία, παρά ίσως το ασαφές του κειμένου σε ορισμένα σημεία.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ) : Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι η προσοχή όλων ήταν γύρω από το θέμα της αναθεώρησης της Συνθήκης. Πέραν αυτού, ως συνήθως, μήπως συζητήσατε διεθνή θέματα, ιδιαίτερα της περιοχής μας, της Ανατολής, Βαλκάνια, όπως γινόταν πάντοτε στα Συμβούλια;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Στα συμπεράσματα της Προεδρίας υπάρχει μια αναφορά στην Αλβανία, υπάρχει μια αναφορά στη Μεσόγειο, κοντά σε άλλες αναφορές, όπως είναι για παράδειγμα το Χόνγκ Κόνγκ. Δεν υπάρχει καμμία αναφορά στην Τουρκία. Συζήτηση για τα θέματα αυτά δεν έγινε. Σ' αυτό το Συμβούλιο τα γεύματα καταναλώθηκαν με συζητήσεις για τη Συνθήκη.

Σας ευχαριστώ πολύ.